GPM05

GREENPEACE

Dagboek uit het Braziliaanse regenwoud

Creatieve uitspattingen tegen kernafval

Tips voor een groener dan groene tuin

'Vroeger stak ik mijn kop in het zand'

Els Bouma (49), poppenspeler en Greenpeace-vrijwilliger
'Ik wilde iets dóen...'

Enkele jaren geleden gooide Els het roer drastisch om. Ze verkocht haar auto, zette de thermostaat een graadje lager en ging biologisch en veganistisch eten. 'Ik wilde me niet langer machteloos voelen als ik over milieuproblemen las. Ik wilde er iets aan doen.' Els werd vrijwilliger bij Greenpeace en heeft inmiddels van alles gedaan. Ze leidde kinderen rond op educatieschip de *Sirius* en bezette een kolencentrale. Plezier had ze ook in haar laatste actie: verkleed als Maxime Verhagen zette ze felgele zakken met 'kernafval' bij het vuilnis.
pag 10 >

© Nils Schoonhoven (ook foto cover)

GPM05

Kort

POSTCODE LOTERIJ STEUNT OPNIEUW TONIJN

De Nationale Postcode Loterij schonk Greenpeace begin februari een mooi bedrag: maar liefst € 2,25 miljoen. Daar bovenop kreeg Greenpeace nog € 1 miljoen om het Postcode Loterij Project Oceans voort te zetten. De Nationale Postcode Loterij beloont daarmee de resultaten die Greenpeace, Wereld Natuur Fonds en MSC sinds 2009 boekten binnen dit project. Dankzij de Postcode Loterij kunnen we nog intensiever campagnevoeren voor duurzame visserij. We zullen het geld vooral inzetten voor de bescherming van bedreigde tonijnsoorten in de Stille Oceaan. Zoals u weet, neemt Greenpeace principieel geen geld aan van overheden of bedrijven, dus we zijn enorm blij met deze bijdragen aan onze milieu-campagnes.

GPM ONLINE: VIRTUEEL PAPIER IS GROENER

Ook deze editie van GPM staat weer online. Niet als pdf-bestand dat u eerst moet downloaden, maar in een eigen vormgeving die zich automatisch aanpast aan de schermgrootte. Dus ook prima leesbaar op een tablet of smartphone. Handig! Bovendien kunt u in het online magazine doorklikken naar meer informatie en filmpjes.
Ook niet onbelangrijk: hoe meer online-GPM-lezers, hoe meer we kunnen besparen op papier. Want hoezeer we ook proberen om de productie van het magazine zo duurzaam mogelijk te maken, de papierproductie, het printwerk en het verspreiden van het papieren magazine kosten meer energie dan een bezoek aan onze server. Dus kijk snel op www.gpmagazine.nl/gpm05 en meld u aan als online-abonnee.

WINDUNIE DE GROENSTE

Wilt u bijdragen aan de overgang naar een schone en veilige energievoorziening? Dan kunt u beter kiezen voor een groene energieleverancier dan afgaan op het label 'groene stroom'. Dat bevestigt de nieuwe Graadmeter voor Energiebedrijven, die Greenpeace eind februari uitbracht in samenwerking met de Consumentenbond. Op basis van een rapport van onderzoeksbureau SOMO hebben we 22 energiebedrijven langs de duurzame meetlat gelegd. Wat blijkt? Veel bedrijven verkopen weliswaar groene stroom, maar investeren intussen ouderwets in kolencentrales. Dat schiet natuurlijk niet op. De nieuwe Graadmeter laat zien welke leveranciers écht bijdragen aan een duurzame samenleving. Windunie komt als groenste leverancier uit de bus, gevolgd door Greenchoice, de Noord-Hollandse Energie Coöperatie en Eneco. Atoomstroom en Energiedirect eindigen onder aan in de Graadmeter. U vindt de ranglijst op: www.greenpeace.nl/graadmeter2012 .

BASF-AARDAPPEL NIET OP ONZE AKKERS

Goed nieuws: de gentech-aardappel Amflora komt niet op de Nederlandse akkers! Chemiebedrijf BASF heeft besloten gentechgewassen niet meer commercieel te verbouwen in de EU. De belangrijkste reden? Het aanhoudende verzet van boeren, aardappelhandelaren, politici en consumenten tegen gentechnologie. Vorig jaar tekenden meer dan 1 miljoen mensen het Europese burgerinitiatief tegen gentechgewassen van Greenpeace en online-actiegroep Avaaz. Boeren voerden samen met ons juridische actie tegen de riskante veldproeven van BASF. In GPM01 schreven we over de dreigende komst van de Amflora op de Europese akkers. De eerste teelt van BASF met deze aardappelen in Zweden toonde toen al aan dat ze zich onvermijdelijk vermengden met gewone aardappelen. Nu lijkt dat gevaar in Europa gelukkig van de baan. BASF doet nog wel wat veldproeven met gentechaardappelen, maar gentechnologie is hier duidelijk een aflopende zaak.

SCHIMMEL EET PLASTIC

Wij kennen schimmels vooral als die onwelkome donslaag op brood of kaas. Maar schimmels zouden wel eens de oplossing kunnen zijn voor een deel van de plasticberg die we met z'n allen produceren. Studenten van de Amerikaanse universiteit Yale ontdekten onlangs dat de *pestalotiopsis microspora* uit het Amazonewoud gek is op polyurethaan. Deze kunststof wordt onder andere gebruikt voor de productie van kunstleer en gietvloeren. Er waren al schimmels en bacteriën bekend die plastic kunnen afbreken, maar deze kleine paddenstoel doet dit veel sneller én effectiever. Goed nieuws als je bedenkt dat het merendeel van ons plastic afval nu wordt verbrand, waarbij schadelijke stoffen vrijkomen, of belandt op een afvalstortplaats.

FILMTIP: BIG MIRACLE

Dat walvissen heftige emoties bij mensen kunnen losmaken, weten we bij Greenpeace als geen ander. Dat ze zelfs midden in de Koude Oorlog Russische en Amerikaanse militairen bij elkaar konden brengen, is minder bekend. De film Big Miracle, die op 1 maart in de Nederlandse bioscopen in première ging, vertelt het waargebeurde verhaal van Greenpeace-actievoerder Cindy Lowry. Zij wist in 1988 zo'n beetje de hele wereld te betrekken bij de bevrijding van drie grijze walvissen die onder het zee-ijs in Alaska dreigden te verdrinken. Drew Barrymore, die Cindy speelt, werd tijdens de opnamen een enorme Greenpeace-fan. Wij hebben de film zelf nog niet kunnen zien, maar Amerikaanse recensies zijn overwegend positief. Zelf kijken dan maar?

PAL VOOR DE AMAZONE

In 1993 woonde onze campagneleider Hilde Stroot tijdelijk in Brazilië voor haar studie tropische bosecologie. In januari keerde ze terug, deze keer met haar gezin, om de Greenpeace-campagne voor het Amazonewoud te ondersteunen. Voor GPM hield Hilde een dagboek bij.

>

WOENSDAG 11 JANUARI

Hèhè, we zijn er! We sleepten onze koffers wat onwennig de hotelkamer in. Ik had verwacht dat Sjoerd en Renske meteen op bed zouden ploffen na een reis van bijna 24 uur. Ze zijn tenslotte pas 4 en 7 jaar. Maar nee hoor, ze wilden zwemmen! En geef ze 'ns ongelijk. De Brazilianen vinden het op dit moment koud, maar voor ons is de overgang van 5 naar 30 graden wel heftig. En de komende maanden wordt het alleen maar heter. Naast de hitte is ook de sfeer hier meteen heel herkenbaar. Iedereen is open en geïnteresseerd, mensen vieren het leven. We horen nu al sambabands oefenen voor het carnaval, compleet met vuurwerk. Dat belooft een spektakel te worden half februari.

MAANDAG 16 JANUARI

Vandaag voor het eerst de kinderen naar school gebracht, 15 kilometer door het superchaotische Braziliaanse verkeer. De school ligt aan de Rio Negro, die hier in Manaus samenvloeit met de rivier de Solimões en zo de beroemde Amazone vormt. De omgeving is geweldig groen: de stad ligt in het hart van het Amazonewoud. We zagen toekans en Sjoerd beweerde zelfs dat hij een paar apen zag. Dat vonden we moeilijk te geloven, maar de juf beaamde dat er regelmatig apen worden gespot bij school. Het is een totaal andere wereld voor de kinderen; ze zijn wat onwennig maar wel positief. Fijn dat mijn partner Hans vooral de stabiele factor kan zijn die ervoor zorgt dat de kinderen goed gaan draaien op school en dat we alles hier op de rit krijgen.

DINSDAG 17 JANUARI

Mijn eerste dag op kantoor! De basisvoorwaarden waaraan we in Nederland zo gewend zijn, zoals 24/7 internet en elektriciteit, zijn hier niet vanzelfsprekend. Maar de sfeer is geweldig; het lijkt wel een kleine familie. Greenpeace richt zich in Manaus volledig op de bescherming van de Amazone, dus ik ben omringd door allemaal andere bosgekken. Ik leer elke dag bij. Mijn belangrijkste taak hier is het jonge Amazoneteam te coachen bij het opbouwen van een internationale campagne om de voortgaande ontbossing te stoppen. Daarnaast ben ik de bruggenbouwer tussen dit kantoor en alle andere Greenpeace-kantoren.

DINSDAG 24 JANUARI

Ik wist het van tevoren, maar toch blijft het schokkend hoe voorzichtig Greenpeace in Manaus moet opereren. Openlijk vertellen dat ik voor Greenpeace werk, kan niet. In het verleden zijn collega's weleens bedreigd. De belangen van de boeren die het Amazonewoud kaalkappen zijn groot en hun invloed op de politiek is zo mogelijk nog groter. Sinds mei 2011 zijn al zeven mensen vermoord die opkwamen voor het regenwoud en voor de inheemse volken die hier leven. Dat hakt erin op kantoor. Mijn collega's identificeren zich met deze mensen, kenden ze soms persoonlijk. Maar ze blijven vastbesloten om zo veel mogelijk Amazonewoud te redden. Ik bewonder hun moed.

>

DONDERDAG 26 JANUARI

De spanning is enorm opgelopen door de hevige politieke strijd over de nieuwe boswet. Als die wordt aangenomen, mag een oppervlakte zo groot als Groot-Brittannië gewoon gekapt worden. Bovendien kan door deze wet de ontbossing tot 2020 toenemen met 50 procent! Groot schandaal is dat de nieuwe wet iedereen amnestie geeft die in het verleden illegaal heeft gekapt. Een duidelijk signaal aan alle boeren met illegale kapplannen: het loont, dus ga je gang. Greenpeace doet dan ook alles om deze wet tegen te houden. Onze tegenstanders proberen ons voortdurend neer te zetten als een organisatie die tegen landbouwontwikkeling is; zo hopen ze ons in een kwaad daglicht te stellen. Dus laten we zien dat de ontwikkeling van Brazilië zónder ontbossing heel goed mogelijk is. Gelukkig is een groot deel van de Brazilianen het met ons eens: 80 procent van de bevolking wil de aanpassing van de boswet niet.

MAANDAG 6 FEBRUARI

Ons nieuwe vlaggenschip de *Rainbow Warrior* komt hier op 18 maart aan en ik ben druk bezig met de voorbereidingen. Internationale beroemdheden en journalisten gaan in Manaus aan boord en samen zakken we de Amazone af om wereldwijd aandacht te vragen voor de schoonheid en de vernietiging van dit unieke regenwoud. We gaan ook op bezoek bij verschillende indiaanse volken. Het is immers hun leefomgeving, hun culturele rijkdom en hun voedselbron die verwoest wordt door de legale en illegale houtkap. Waar mogelijk werkt Greenpeace samen met deze inheemse bewoners om het regenwoud te redden.

WOENSDAG 8 FEBRUARI

Groot nieuws! Onze campagnedirecteur Paulo Adario is door de Verenigde Naties uitgeroepen tot *forest hero*. Hij startte in de jaren negentig de Greenpeace-campagne om de Amazone te beschermen en ging door, ondanks bedreigingen. Tien jaar geleden begeleidde hij Greenpeace-vrijwilligers uit de hele wereld die samen met de Deni-indianen hun gebied in kaart brachten. Zo kregen de Deni officieel recht op hun grond en daarmee ook het recht om houtkappers te weren. Mede dankzij Paulo kwam er een verbod op de illegale handel in mahoniehout en een stop op de handel in soja uit ontboste Amazonegebieden. Hij was ook een drijvende kracht achter de afspraken met de grootste slachterijen in Brazilië om geen koeien af te nemen van veeboeren die betrokken zijn bij ontbossing. Morgen wordt Paulo in New York gehuldigd. De hele 'familie' is enorm blij en trots!

MAANDAG 13 FEBRUARI

Het enige wat de desastreuze boswet nog tegen kan houden, is een veto door president Dilma Rousseff. Zij heeft beloofd de Amazone te beschermen, maar staat onder zware druk van de landbouwlobby. Volgende week beginnen we met het verzamelen van 1,4 miljoen handtekeningen voor ons wetsvoorstel *Zero Deforestation*; dat is 1 procent van alle Brazilianen. Dat móet lukken, want als we dat aantal halen, moet de politiek ons voorstel in behandeling nemen. Ook organiseren we een seminar met alle partijen die de ontbossing kunnen tegengaan. Wat is daarvoor nodig? Welke maatregelen moeten de overheden nemen? Welke stappen moeten de verschillende sectoren zetten? Met de antwoorden op deze vragen kunnen we laten zien dat de ontbossing van de Amazone daadwerkelijk gestopt kan worden. Nog een dikke maand, dan kunnen we echt van start...

Wilt u Hilde en onze campagne voor de Amazone blijven volgen? Dat kan op www.greenpeace.nl/amazone.

Blozende Flipper

Wat is leuker dan een dolfijn? Een roze dolfijn! Deze ietwat lomp ogende boto zwemt in de Zuid-Amerikaanse Orinoco en de Amazone. Zijn roze kleur dankt hij aan de vele haarvaatjes in zijn huid. Boto's jagen in het troebele rivierwater op vissen en krabben. Helaas gaat het niet goed met deze dieren door de massale houtkap en watervervuiling. Daarom is het behoud van het regenwoud ook voor de roze rivierdolfijn van levensbelang!

KERNAFVAL IN DE KLIKO?

Minister Maxime Verhagen wil het afval uit kerncentrale Borssele wegstoppen onder de grond. *Out of sight, out of mind*, dat idee. Gevaarlijke plannen die bij het vuilnis horen. Dat vinden wij niet alleen. Duizenden mensen vroegen bij Greenpeace felgele vuilniszakken aan, klikostickers met het symbool voor radioactiviteit én een masker van Maxime.

>

Van Zwolle tot Goes en van Wageningen tot Eindhoven, overal zetten mensen in januari hun 'kernafval' aan de kant van de weg en deelden foto's daarvan op Facebook. Zo ontstond een creatieve boodschap aan Verhagen: wij willen geen kernafval! Sommigen verstopten de zakken, hopelijk alleen voor de foto, in het park of hoog in een boom. Huisdieren en kinderen werden in de strijd gegooid: aan vindingrijkheid geen gebrek!

GEMEENTEN PROTESTEREN

Ook via www.wineenmegaton.nl riep Greenpeace op tot verzet tegen de afvalplannen. In de afgelopen maanden verzonden 8.000 mensen een oproep aan hun wethouder om een stokje te steken voor de plannen van Verhagen. Ze wonen allemaal in een van de 125 gemeenten waarop het kabinet zijn oog liet vallen voor de ondergrondse opslag van kernafval. Al 80 van deze gemeenten hebben inmiddels protest aangetekend in Den Haag. Maar de minister houdt zijn poot stijf. Dat bleek opnieuw toen we op 8 februari een grote stapel gele zakken deponeerden voor de deur van zijn kantoor, het ministerie van EL&I.

EINDE AAN NUCLEAIRE DROMEN

Logisch dat Verhagen zo zijn best doet om het kernafval in de Nederlandse bodem te stoppen. Door het afvalprobleem 'op te lossen', denkt hij een tweede kerncentrale makkelijker te kunnen verkopen. Maar de realiteit heeft de nucleaire wensdromen van Verhagen ingehaald. Energiebedrijven Delta en RWE hebben besloten niet langer te investeren in een nieuwe kerncentrale. Van een tweede Borssele is dus voorlopig geen sprake. En dat scheelt tienduizenden kilo's levensgevaarlijk kernafval per jaar.

Ook meedoen aan activiteiten van Greenpeace? Kijk op www.greenpeace.nl/ikdoemee.

Ingezonden foto's

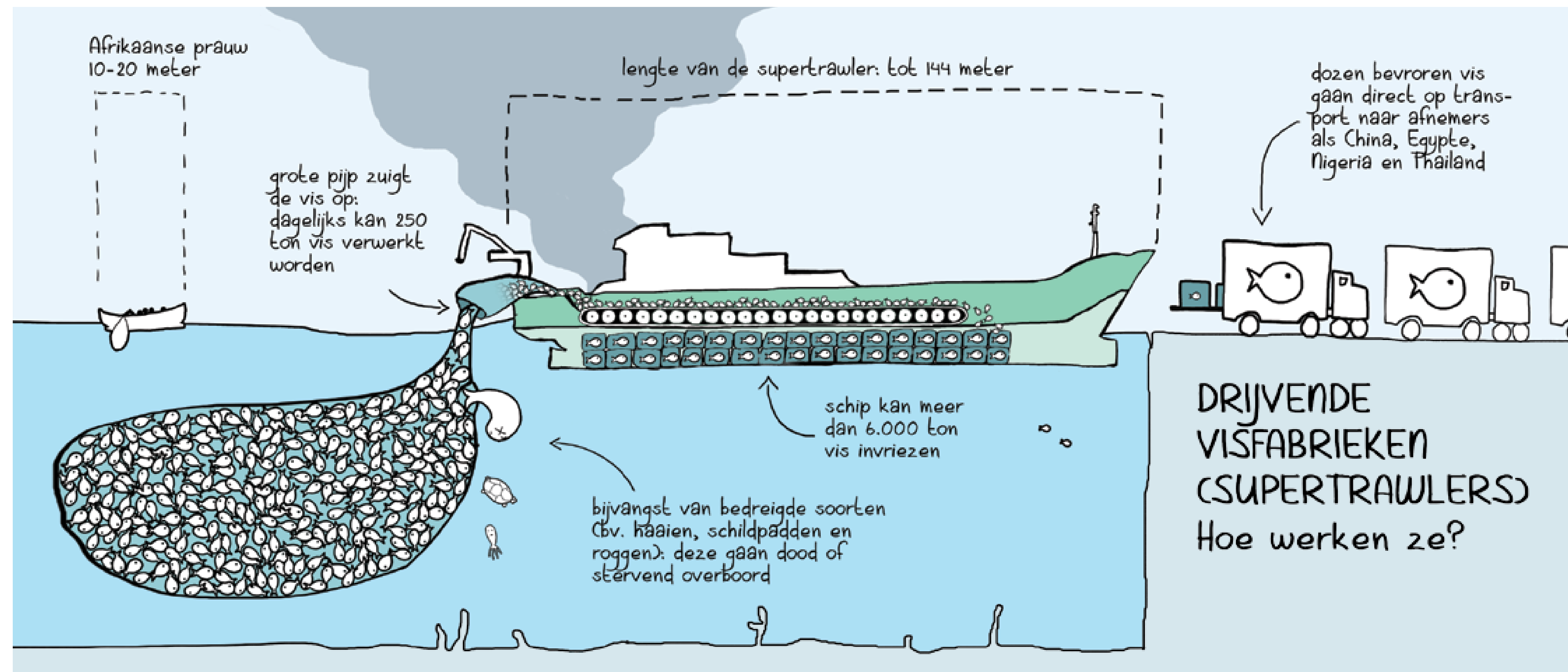
Gorilla & GREENPEACE

Scheur deze poster uit en hang hem voor uw raam, op het werk, de sportschool of in de supermarkt. GPM05

DE VIS WORDT DUUR BETAALD

Ons schip de *Arctic Sunrise* volgt sinds half februari de Europese vissersvloot die voor de West-Afrikaanse kust in hoog tempo de oceaan leegvist. U betaalt daar ongewild fors aan mee: de EU steunt haar vloot jaarlijks met vele miljoenen.

>

Hét probleem van de Europese visserij is dat te veel en te grote schepen al jaren te veel vis vangen. Toen de Europese wateren overbevist raakten, vertrokken de grootste schepen naar Afrika en de Stille Oceaan, waar ze hun strooptochten voortzetten. In GPM02 beschreven we de rampzalige gevolgen voor de visstand en voor de kleinschalige Afrikaanse visserij. In één dag haalt zo'n Europese supertrawler - een drijvende visfabriek - net zo veel vis uit zee als 56 traditionele Afrikaanse vissersbootjes in een jaar.

Wie financiert deze overbevissing in de wateren van arme landen? Dat doet de EU: de Europese belastingbetaler dus. De Europese visserijbedrijven zelf betalen slechts een schijntje voor het recht om in West-Afrikaanse wateren te mogen vissen. 90 procent komt in feite voor uw rekening. Zonder dat u er zelfs maar een visje voor terugkrijgt, want die gaat diepgevroren zo van de supertrawlers naar afnemers buiten de EU.

MILJOENENINJECTIES

De grootschalige visserij is een ongezonde bedrijfstak die krampachtig overeind wordt gehouden. Illustratief is de Europese financiële steun aan de Pelagic Freezer-trawler Association (PFA), een samenwerkingsverband van Europese rederijen die onder meer vissen voor de kust van West-Afrika. Hun supertrawlers behoren tot de grootste ter wereld.

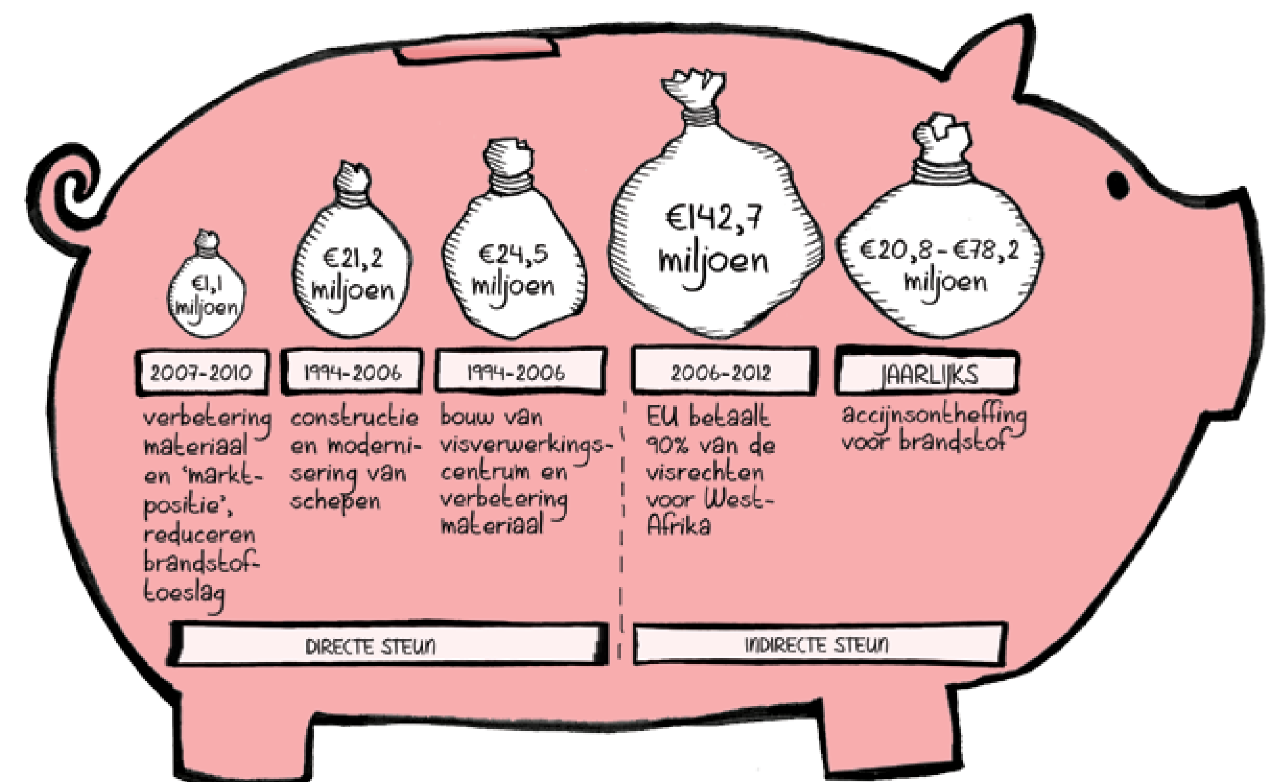
Door de miljoeneninjecties van de EU maakte de PFA tussen 2007 en 2009 een winst van € 54,7 miljoen. Zonder die steun zou de winst hooguit € 7 miljoen zijn; in minder optimistische schattingen zou de PFA dan zelfs ruim € 50 miljoen verlies draaien.

Visserijministers beslissen deze zomer over een nieuw Europees visserijbeleid voor de komende tien jaar. Dit is onze kans: Greenpeace wil dat de EU nu eindelijk kiest voor een echt duurzaam visserijbeleid. De ministers moeten daarvoor onder meer:

- de overcapaciteit aanpakken, te beginnen bij de schadelijkste en grootste schepen;
- de subsidiestroom verleggen van de grootschalige, schadelijke visserij naar kleinschalige, duurzame vissers;
- investeren in het herstel van de visstanden en zorgen dat vissers niet meer vangen dan volgens wetenschappelijk advies duurzaam is.

Onze campagneleider Pavel Klinckhamers is aan boord van de *Arctic Sunrise*. U kunt hem volgen via Twitter: @GP_Pavel en via onze website: www.greenpeace.nl/afrika. Daar leest u ook hoe u ons kunt helpen bij deze campagne.

EEN GROENER DAN GROENE TUIN

Biologische levensmiddelen vind je inmiddels in vrijwel elke supermarkt. Hoe anders is het voor de milieubewuste tuinier die graag zeker wil weten dat zijn viooltjes niet geteeld zijn met behulp van gif en kunstmest. In de grote tuincentra is het lang zoeken naar 'bio' of 'eco'. Hoe kunt u uw siertuin deze lente toch groener dan groen laten kleuren?
>

Maar eerst: waarom verkoopt Intratuin, dé plek waar veel Nederlanders hun planten, tuinmeubelen en helaas ook verdelgingsmiddelen inslaan, geen biologische planten? Groenspecialist Jerrie van Leeuwen: 'De wensen van de consument staan vaak op gespannen voet met de biologische teelt. Als je bijvoorbeeld perkgoed niet kunstmatig remt in zijn groei, krijg je planten die er verwilderd uitzien.' Toch liggen binnenkort meer duurzaam geteelde producten in de winkels van Intratuin. 'We introduceren nog dit jaar een aantal biologische kruidenplanten en we doen een proef met biologisch geteelde rozen.'

Wie een ruime keuze aan biologische planten wil, moet op bezoek bij de vele milieubewuste kwekers die Nederland rijk is. Zoals Nils van Ligten, van kwekerij De Heliant in Wapserveen. Hij kweekt honderden wilde plantsoorten die van oorsprong voorkomen in Nederland, ook zeldzame soorten als arnica, dalkruid en orchideeën. Wat doet hij anders dan een niet-biologische kweker? 'Wij gebruiken geen kunstmest en onze planten zijn van nature robuust', legt Van Ligten uit. 'Ze zijn beter bestand tegen plagen dan veel van de meer exotische planten uit het tuincentrum.'

Bent u zelf niet gezegend met groene vingers? Er zijn in heel Nederland ecologische hoveniers die mooie én duurzame tuinen ontwerpen en onderhouden. Hun filosofie en dus hun aanpak is anders dan de gebruikelijke benadering van tuinieren. 'Het begint al bij de manier waarop je naar een tuin kijkt', vertelt hovenier Erna Bisterbosch uit Culemborg. 'Waardeer je de dynamiek die de natuur met zich meebrengt of wil je een tuin met een strakke vorm die constant blijft? Laat je een plant die komt aanwaaien staan of trek je die meteen met wortel en al uit de grond?' Ecologisch tuinieren houdt sterk rekening met de natuurlijke omgeving. En voor wie zelf aan de slag wil, maar niet precies weet hoe, bieden veel milieubewuste hoveniers een tuinadvies op maat.

Kijk voor meer tips op www.milieucentraal.nl. Op www.wildeweelde.nl vindt u adressen van ecologische kwekerijen, hoveniers en leveranciers van tuinmeubelen.

TIPS VOOR EEN GROENE TUIN

- Verwijder onkruid zo veel mogelijk handmatig. Mijd in ieder geval chemische onkruidverdelgers zoals Roundup.
- Bestrijd bladluis met natuurlijke middeltjes. Week wilde brandnetels of fijngesneden ui in een afgesloten pot of emmer met water en giet dit aftreksel enkele dagen achter elkaar over de aangetaste plant.
- Een goede kweker kan u adviseren over de juiste planten voor uw tuin. Neem eventueel foto's mee van de planten en bomen die in (de buurt van) uw tuin staan.
- Kies bij voorkeur voor inheemse en robuuste planten.
- Overweeg de aanschaf van tweedehands tuinmaterialen of meubels. Als u nieuwe spullen koopt, kies dan voor FSC-hout of gerecyclede kunststof.
- Heeft u een flinke tuin, dan kan een composthoop een uitkomst zijn. Binnen een paar maanden produceert u uw eigen vruchtbare tuinaarde!
- Geef een tuin- of kamerplant een tweede leven via www.tweedehandsplanten.nl. Ook op www.marktplaats.nl vindt u planten.

KLEINE TUINBEWONERS

- Sluit uw tuin niet hermetisch af, zodat egels en andere kleine dieren uw tuin in en uit kunnen wandelen.
- Sta hier en daar in uw tuin enige verwildering toe. Daar doet u kleine dieren en insecten een plezier mee.
- Een vijver staat garant voor veel leven in uw tuin, waaronder kikkers en libelles.
- Vervang uw schutting door een heg, de favoriete broedplek van de heggenmus.
- Wilt u meer vogels in uw tuin, plant dan struiken en bomen die (in de winter) bessen geven, zoals meidoorn, hulst en liguster.
- Vergeet de kleinste bewoners van uw tuin niet, zoals bijen, vlinders en hommels. Kies voor planten die lang en veel nectar geven, zoals lavendel, koninginnenkruid en de vlinderstruik.

© Brechje Tromp

BLIJVEND BIJDRAGEN AAN DE WERELD

Zorgen voor de wereld betekent vooruitdenken. Als u wilt blijven bijdragen aan een betere toekomst, ook wanneer u er zelf niet meer bent, kunt u Greenpeace laten opnemen in uw testament. Twee mensen vertellen waarom zij deze keuze maakten.
>

'ALLES VOOR DE OERBOSSEN'
Eind vorig jaar werd ze vijftig. Een goed moment om na te denken over later. 'Ik heb geen kinderen en mijn partner kan prima voor zichzelf zorgen', zegt Chantal Diepenheim Duursma. 'Daarom heb ik Greenpeace nu als erfgenaam aangewezen van vrijwel al mijn bezittingen, op wat familiestukken na. En mijn partner kan hier natuurlijk zo lang blijven wonen als hij wil, mocht ik onverhoopt eerder overlijden.'

'Greenpeace zet zich in voor het milieu op een manier die me aanspreekt. Zichtbaar, effectief. En in ontwikkeling. Greenpeace wordt steeds meer een serieuze gesprekspartner van de industrie en dat vind ik een constructieve manier om iets te bereiken. Het is prima om je daarbij te richten op producenten van A-merken. Maar wat ik mis, is de bewustwording van ons eigen consumentengedrag. Wíj bepalen toch wat en hoeveel we kopen. Dat ontbreekt nu nog te veel in het milieudebat.'

Haar interim-management- en adviesbureau Down to Earth BV richt zich al elf jaar op het verduurzamen van de industrie. 'Niet omdat het *hot* is, maar omdat duurzaam ondernemen niets anders is dan gezond zaken doen: het gaat om effectiviteit en efficiëntie, om de gezondheid van je bedrijf én je omgeving op de lange termijn.'

Terug naar het testament. 'De stap naar een notaris is voor niemand een hobby', denkt Chantal. 'Vooral omdat de meter meteen begint te tikken. Het is slim om vóór je eerste bezoek even wat notaristarieven te vergelijken en je in te lezen. Dat scheelt. Ik heb zelf laten opnemen dat mijn geld bij voorkeur naar campagnes voor oerbossen gaat. Daar heb ik nu eenmaal het meeste mee.'

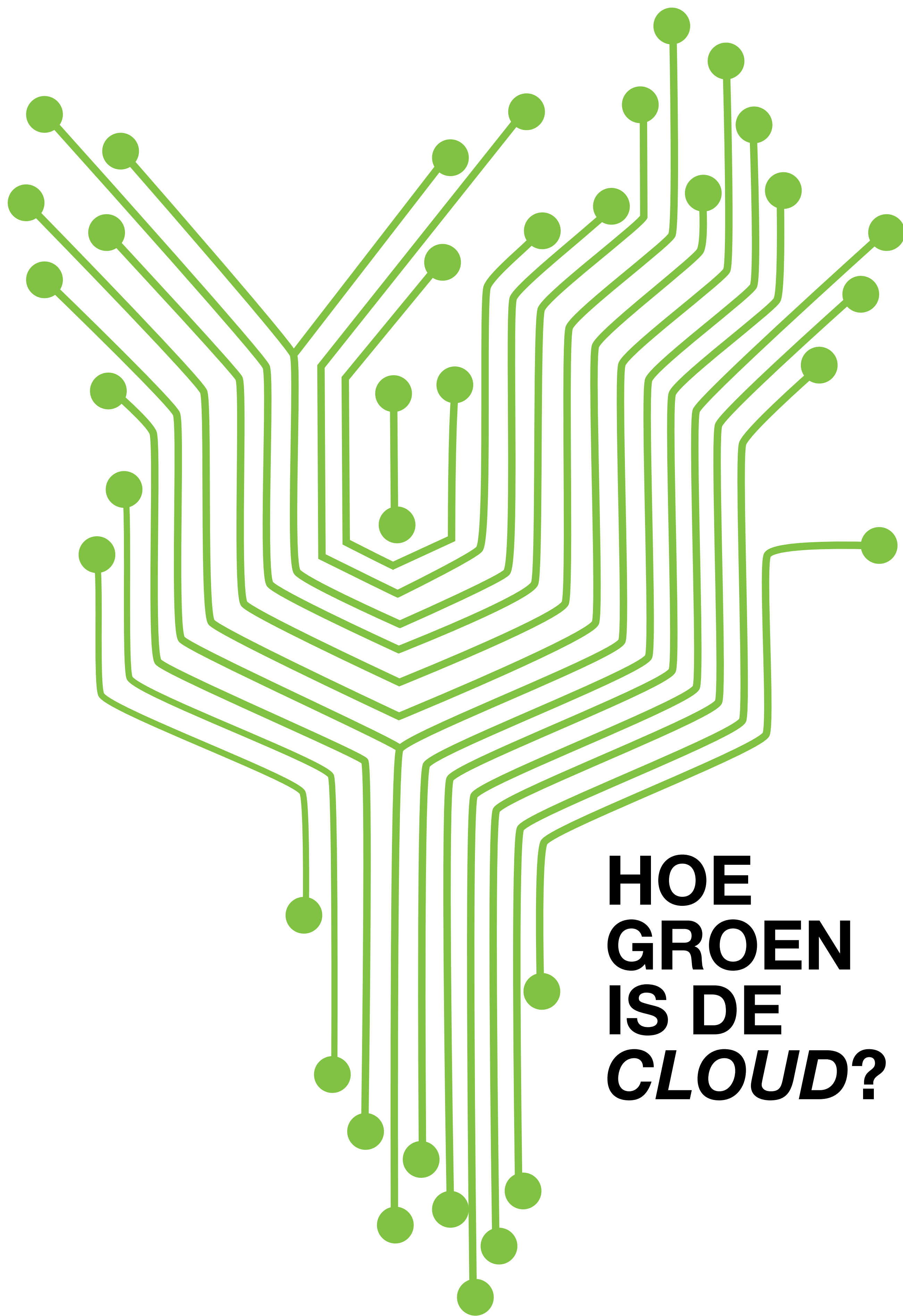
'EEN GEBAARTJE VAN OPA'
Een 'schrale calvinist', noemt Anton Moll van Charente (73) zichzelf lachend. 'Bij koud weer een dikke trui aan. En zo vaak mogelijk de fiets pakken. Dat type.' Sinds 1991 is hij donateur van Greenpeace. In 2006 liet hij een jaarlijkse schenking van € 1.250,- vastleggen in een notariële akte. En kort daarna nam hij Greenpeace in zijn testament op. 'Jullie krijgen 10 procent van mijn aandelenpakket. Dat heeft natuurlijk klappen gehad, maar hopelijk levert het straks nog wat op.'

'Jullie zijn de grootste milieuorganisatie en jullie dóen tenminste wat', antwoordt de gepensioneerde arts op de vraag waarom hij juist Greenpeace steunt. 'Ik geloof in acties, rámmen. Als jullie daarmee ophouden, dan stop ik met jullie. De laatste tijd volg ik niet meer zo precies wat jullie doen, maar ik vertrouw erop dat het goed gaat. Daarom zorg ik voor continuïteit in mijn steun.'

Optimistisch is Anton niet. 'Binnen honderd jaar gaat het mis', voorspelt hij. 'Er ontstaat nu wat besef van de gevaren die onze aarde bedreigen, mede dankzij Greenpeace. Maar het is te laat. Ik heb een huisje in Noorwegen gekocht, waar ik naartoe kan als de boel hier onder water komt te staan, maar uiteindelijk...' Hij schudt gedecideerd zijn hoofd.

Zijn schenkingen aan Greenpeace ziet hij als 'een stukje aflaat'. 'Ik wil me niet medeverantwoordelijk voelen voor het feit dat het fout gaat met de wereld. Ik vind het al lullig genoeg dat ik af en toe de auto pak. Van mijn geld kunnen jullie geen schip in de vaart houden, maar ik hoop dat mijn kleinkinderen zullen zeggen: "Opa heeft een gebaartje gemaakt."

Bent u geïnspireerd door deze verhalen en wilt u zelf nadenken over het opnemen van Greenpeace in uw testament? Lees dan onze mooie brochure 'Nalaten aan Greenpeace'. Hierin vertellen we u wat er komt kijken bij het opstellen van een testament en hoe Greenpeace omgaat met nalatenschappen. U kunt de brochure direct aanvragen via www.greenpeace.nl/nalaten of door een mail te sturen aan ehageman@greenpeace.nl. Spreekt u liever iemand of wilt u meer informatie? Ellis Hageman beantwoordt uw vragen met plezier. U kunt haar bellen op 020 524 9590.

HOE GROEN IS DE *CLOUD*?

Voor dit artikel is veel, heel veel gegoogeld. We hebben filmpjes bekeken op YouTube en rondgeneusd op Hyves en Twitter. Al die acties vonden vooral plaats op servers, krachtige computers in grote datacentra. Wereldwijd verbruiken die datacentra nu al 2 procent van alle beschikbare elektriciteit. Veel van die stroom is helaas verre van schoon. Toch vond GPM ook groene initiatieven.

>

Toen we in de vroege jaren negentig onze eerste stapjes zetten op het wereldwijde web, waren websites nog vrij statische dingen: een website was er om te bekijken, niet om iets mee te doen. Nu gebeurt het meeste van wat we op een computer doen online. We vragen een miljard keer per dag iets aan Google. In plaats van een e-mailprogramma gebruiken we Hotmail en onze vrienden ontmoeten we op Facebook. Al die informatie staat niet op de harde schijf van onze computer, maar bevindt zich in de *cloud*, een enorm netwerk van met elkaar verbonden computers.

3 MILJARD VIDEO'S PER DAG

Computeren in de cloud kan energie besparen. Als één miljoen mensen een filmpje bekijken via YouTube is dat beter voor het milieu dan als ze allemaal een dvd met datzelfde filmpje zouden aanschaffen. Maar het blijft niet bij die ene video. Per dag bekijken we alleen al via YouTube 3 miljard video's.

'De trend is dat we muziek en video niet meer downloaden op onze harde schijf, maar live luisteren en bekijken, zegt consultant Roel Croes, medeoprichter van innovatieplatform GreenICT. 'Dat is handig voor de gebruiker, maar niet bepaald energiezuinig. Als je tien keer dezelfde videoclip bekijkt via YouTube, moet je computer die clip tien keer opnieuw binnenhalen.'

KOLENCENTRALE IN OREGON

Alleen al in Nederland staan zo'n 125 datacentra, die samen evenveel elektriciteit verbruiken als 286.000 huishoudens. Om de kans op stroomuitval te minimaliseren, plaatsen grote internetbedrijven hun datacentra graag vlak bij energiecentrales die goedkope stroom leveren. Helaas is dat vaak energie afkomstig van fossiele brandstoffen. Een voorbeeld is het datacentrum van Google in de Groningse Eemshaven.
Toen Facebook ruim twee jaar geleden de bouw aankondigde van een nieuw datacentrum vlak naast een grote, vervuilende kolencentrale in het Amerikaanse Oregon, kwam Greenpeace in actie. Met behulp van 700.000 handtekeningen en heel veel *likes* van enthousiaste supporters wisten we Facebook te overtuigen. Het sociale netwerk gaat nu zo veel mogelijk schone energie gebruiken en stelt op die manier een voorbeeld voor de hele sector.

Een mooi succes, maar we zijn er nog niet. Het aantal online diensten en het aantal gebruikers stijgen namelijk explosief. Naar verwachting zal de digitale wereld in 2020 44 keer zo groot zijn als nu.

TRANSPARANTIE

Als je als consument wilt weten of de online diensten die je gebruikt op groene stroom draaien, is dat niet eenvoudig. Stichting Hivos liet onlangs uitzoeken hoeveel energie Nederlandse webdiensten als Hyves, Bol.com en Nu.nl verbruiken en of die energie afkomstig is van schone of vervuilende energiebronnen. Hivos wil dat alle Nederlandse datacentra op groene stroom draaien. Een van de belangrijkste bevindingen van het onderzoek heeft gek genoeg niets te maken met energieverbruik, maar met een gebrek aan transparantie. De meeste bedrijven weigeren informatie te geven over hun energieverbruik en de herkomst van hun stroom.

Rana Vatanparast, klimaat- en energie-expert bij Hivos, constateert naast een gebrek aan openheid ook een gebrek aan bewustwording. 'Veel bedrijven hebben zelf niet in beeld wat hun invloed is op het milieu', legt zij uit. 'En vaak weet niemand binnen zo'n bedrijf wie nu eigenlijk verantwoordelijk is voor het milieubeleid.'

Toch zie je ook in de ICT-sector dat de groene revolutie niet te stoppen is. De met afstand grootste Nederlandse webdienst, Hyves, draait voor het overgrote deel op schone energie. In ons interview met ICT-manager Gerwin Scheeve leest u hoe Hyves dat aanpakt.

>

HYVES KIEST VOOR GROENE STROOM

Gerwin Scheeve is ICT-manager bij Hyves. Hij vertelt hoe dit sociale netwerk bijna volledig draait op schone energie.

DE SERVERS WAAROP HYVES DRAAIT, VERBRUIKEN BIJNA 2 MILJOEN KILOWATTUUR PER JAAR. WAT DOEN JULLIE OM ENERGIE TE BESPAREN?
'Wij leasen onze apparatuur en vervangen die elke 18 à 24 maanden. Zo draait Hyves altijd op de nieuwste computers en die worden continu sneller, kleiner en zuiniger.'

VEEL BEDRIJVEN WILLEN ENERGIE BESPAREN, OMDAT DIT GELD OPLEVERT. JULLIE KIEZEN DAARNAAST VRIJWEL UITSLUITEND VOOR GROENE STROOM. WAAROM?
'Natuurlijk bekijken ook wij in de eerste plaats wat een datacentrum voor ons kan betekenen. Maar als datacentra vergelijkbare diensten leveren, kiezen wij eerder voor een partij die groen is. Vergelijk het met de keuze voor een verantwoorde bank als Triodos.'

TOCH STAAT HIEROVER NIETS IN JULLIE BELEID OF OP JULLIE WEBSITE.
'Het gebruik van groene energie is ook geen expliciet beleid, het is niet door de directie opgelegd. Er zitten gewoon mensen in ons team die begaan zijn met het milieu, die hun koffiecups recyclen en in een hybride auto rijden.'

TIPS OM GROEN TE SURFEN
- Maak bladwijzers van uw favoriete websites, zodat u deze niet steeds via Google hoeft op te zoeken.
- Gebruik www.blackle.nl, een energiezuinige variant van Google.
- Heeft u een eigen website? Check dan op www.cleanbits.nl of uw site draait op een groene server en stap zo nodig over.
- Wees zuinig op uw computers, laptops en smartphones en koop merken die mens en milieu zo min mogelijk belasten. Kijk op www.greenpeace.nl/elektronicaranglijst.

HOE GROEN IS GREENPEACE.NL?
Alle websites van Greenpeace staan op servers die draaien op 100 procent groene stroom. Dat geldt dus ook voor de online variant van dit magazine, www.gpmagazine.nl.

MAAR ER IS DUS GEEN GARANTIE DAT HYVES GROEN BLIJFT? WAT ALS DIE GROENE COLLEGA'S VAN BAAN WISSELEN?
'Als wij plots overstappen naar kernenergie, worden we ongetwijfeld door onze gebruikers ter verantwoording geroepen. We proberen onze dienst zo groen mogelijk aan te bieden. Maar we gebruiken nu eenmaal een groot aantal servers en dat kost stroom. We zijn wel groen, maar niet groener dan Kermit de kikker.'

'Wij zijn niet groener dan Kermit de kikker'

QUA ENERGIEBESPARING IS ER ALTIJD IETS TE WINNEN. WAT ZIE JE MOMENTEEL ALS JULLIE GROOTSTE UITDAGING?
'Hyves kan nooit uit. Er is altijd wel iemand die om 3 uur 's nachts op een foto klikt. Die foto staat op een Hyves-computer en die moet dus altijd aan zijn, ook op momenten dat maar weinig gebruikers online zijn. We kijken nu of we onze beschikbare capaciteit kunnen delen met andere internetdiensten, waardoor er minder energie verloren gaat en we kosten kunnen besparen.'

Lees een uitgebreide versie van dit interview in de online-editie van GPM: www.gpmagazine.nl/gpm05.

Held met sokken

Iemand die op een onverwachte, verrassende manier iets bijzonders doet voor het milieu, dát is voor ons een ware held met sokken. In deze GPM: Koningin Beatrix.

De vorstelijke levensstijl van Hare Majesteit veroorzaakt heel wat tonnetjes CO_2-uitstoot. Haar kersttoespraak, waarin ze een lans brak voor duurzaamheid en eenvoud, deed dan ook wel wat wenkbrauwen fronsen. Greenpeace ging te rade bij de Rijksvoorlichtingsdienst (RVD) en ontdekte dat Beatrix wel degelijk haar best doet om het groene voorbeeld te geven.

De koningin compenseert sinds twee jaar haar vluchten met de KBX, het koninklijke toestel. Daarnaast gebruikt ze in haar woon- en werkpaleizen groene stroom. Bij kasteel Drakensteyn heeft Beatrix zelfs zonnepanelen laten installeren. Gloeilampen laat ze waar mogelijk vervangen door led- en spaarlampen en haar oude kranten gaan bij het oud papier.

De RVD had bovendien een nieuwtje voor GPM: de majesteit rijdt binnenkort ook milieuvriendelijk. Ze heeft een elektrische auto besteld!

Kent u ook zo'n held met sokken?
Mail het ons:
redactie@greenpeace.nl

Naam: Beatrix Wilhelmina Armgard van Oranje-Nassau
Leeftijd: 74
Is: Koningin der Nederlanden
Woont: Paleis Huis ten Bosch, Den Haag

Zelf een groene sok breien?
Kijk voor het gratis breipatroon op www.greenpeace.nl/sok

© Nigel Marple

BESMEURDE VOGELS WORDEN KUNST, AUCKLAND, NIEUW-ZEELAND 12 DECEMBER 2011

De term olieverfschilderij krijgt een nieuwe lading als je deze afdrukken ziet van met olie besmeurde vogels. Greenpeace organiseerde deze ietwat grimmige expositie ter nagedachtenis aan de grootste maritieme milieuramp die Nieuw-Zeeland ooit trof. Honderden tonnen olie lekten in oktober vorig jaar uit het containerschip Rena, nadat het was vastgelopen op een rif. De olie kostte het leven aan zeker 20.000 vogels. Met twee van de diertjes en een beetje opgevangen olie maakte kunstenaar Mike Barnell deze indringende kunstwerken. Oliebedrijven willen de komende jaren op steeds meer plekken rond Nieuw-Zeeland naar olie gaan boren. Greenpeace grijpt de ramp met de Rena aan om te wijzen op de grote risico's die diepzeeboringen met zich meebrengen.

Colofon

© Maart 2012
Stichting Greenpeace Nederland

GPM verschijnt 3 keer per jaar gedrukt en 4 keer per jaar digitaal. De online versie kunt u lezen op www.gpmagazine.nl. U kunt zich abonneren op ons online magazine via www.mygreenpeace.nl

ISSN: 0166-4506

Postadres: Postbus 3946,
1001 AS Amsterdam

Bezoekadres: Jollemanhof 15-17,
1019 GW Amsterdam

Voor administratieve vragen:
Service desk: 0800 422 33 44 (gratis) of www.greenpeace.nl/contact

Rekeningnummer: 44

Opmerkingen en suggesties over de inhoud van **GPM** kunt u sturen naar redactie@greenpeace.nl

Hoofdredacteur: Annemiek van Bentem

Voor blinden en slechtzienden is een speciale digitale of gesproken versie van **GPM** beschikbaar via Dedicon (0486 486 486 of info@dedicon.nl)

GPM is gedrukt op 100 procent hergebruikt en chloorvrij gebleekt papier

Volg Greenpeace op
www.greenpeace.nl

Twitter:
@GreenpeaceNL

Facebook:
Greenpeace Nederland

Meld u aan voor onze actiemails via
www.greenpeace.nl/ikdoemee

GREENPEACE

100% Recycled

